

KOPENNHÁGAI KRITÉRIUMOK

A **koppenhágai kritériumok** kifejezés azt a feltételrendszert jelöli, amelyet az Európai Unió a csatlakozási tárgyalások megkezdésének alapfeltételéül szabott a közösséghez csatlakozni kívánó kelet-európai államok számára.

Háttér

Az 1990-es évek elején a kelet-közép-európai szocialista államokban rendszerváltások játszódtak le. Az új, „nyugati” irányvonalat követő kormányokban már közvetlenül a politikai fordulatot követő időben megérett a gondolat, hogy országaikat a nyugat-európai intézményi rendszer tagjaivá tegyék. A fő célkitűzések az OECD-be, a NATO-ba és az Európai Unióba való bejutás voltak.

A kelet-közép-európai régió országai azonban ezen időszakban válságon mentek keresztül. A bizonytalan gazdasági és szociális helyzet, a nacionalizmus megjelenése az államközi kapcsolatokban, illetve a demokrácia kiforratlansága miatt a jelentkezők bizalmatlanságot ébresztettek az Unió döntéshozóiban.

Az Unió belső vitái során végül a kelet-európai államok csatlakozási szándékát támogatók képviselők kerekedtek felül. Az Unió kidolgozott egy feltételrendszert, amelyet az 1993-as júniusi koppenhágai csúcstalálkozón tárt a jelentkező országok elé.

A koppenhágai kritériumok jelentősége

Koppenhágában az EU először határozta meg a csatlakozni kívánó államok számára a belépés feltételeit. Új jelenség volt, hogy a csatlakozás feltételei között gazdasági szempontok is megjelentek. E kritériumrendszer mentén kezdték el a kelet-európai országok az EU-csatlakozásra való felkészülést.

A koppenhágai kritériumok:

1. A demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat, valamint a kisebbségek tiszteletét és védelmét garantáló intézmények szilárdsága.
2. Működő piacgazdaság megléte, illetve a kihívások felvállalása, amelyeket az unió egységes piacán belüli versengés és a piaci erők jelentenek.
3. A közösségi jogszabályokból fakadó jogok és kötelezettségek vállalásának képessége.
4. A politikai, gazdasági és monetáris egységre való törekvéssel történő azonosulás.
5. Az Unió képessége új tagállamok befogadására az európai integráció lendületének fenntartása mellett.